

Publieke consultatie Richtsnoeren staatssteun inzake milieu en energie en relevante GBER artikelen

Standpunt Vlaamse Overheid (België)

16 juli 2021

Uitgangspunt : steun via GBER heeft de voorkeur op de CEEAG

Er is nood aan zowel een ambitieus als aan pragmatisch toepasbaar kader inzake staatssteun voor klimaat, energie en milieu.

De nieuwe ontwerp Richtsnoeren (hierna “CEEAG”) zijn een goede aanzet tot het ondersteunen van diverse noodzakelijke investeringen om de uitgebreide klimaat, energie en green deal agenda te bereiken tegen 2030 en 2050. Daarvoor zal veel staatssteun nodig zijn om de bedrijven aan te zetten tot het investeren in nieuwe, innovatieve en vaak ook dure technieken.

Het is van het allergrootse belang dat de regels opgenomen in de algemene groepsvrijstellingsverordening (hierna “GBER”) de basis vormen en blijven voor de overgrote meerderheid van de steun die door de lidstaten zal worden toegekend op vlak van milieu, energie en klimaat. Om snel te kunnen inspelen op de snel wijzigende omstandigheden en om ondernemingen actief te kunnen aanzetten tot het investeren in deze nieuwe technologieën, is een snelle en rechtszekere goedkeuring van de steun vereist.

De steun op basis van de CEEAG via een lange en moeilijke aanmeldingsprocedure moet beperkt blijven tot enkele uitzonderlijke, zeer innovatieve of budgettair zware dossiers, terwijl de meer gestandaardiseerde technieken en investeringen waar de laatste jaren al meer ervaring mee is opgebouwd, eveneens zouden moeten opgenomen worden in een uitgebreide GBER.

Beide herzieningen en discussies over de inhoud van beide regelgevende kaders zouden dan ook in het ideale geval parallel moeten verlopen.

Algemene opmerkingen inzake de CEEAG

- De verstrengde TAM verplichtingen en de verlaging van de drempel naar 100.000 euro is niet aanvaardbaar. Dit leidt tot verregaande extra administratieve lasten voor de steungevende overheid die niet in verhouding staan tot de eventuele voordelen ervan. De drempel wordt best behouden op 500.000 euro.
- De staatssteun regels moet het principe van de vrije energie mix en keuze van de lidstaten respecteren en mogen er niet de facto toe leiden dat de lidstaten enkel in één bepaalde richting worden gedwongen bij de keuze over de exploitatie van zijn energiebronnen en de algemene structuur van de energievoorziening, zoals voorzien in artikel 194 VWEU.
- De inhoudelijke opbouw van de CEEAG is op vele vlakken verwarrend en onoverzichtelijk. Het is vaak niet duidelijk welke onderdelen van het generieke deel 3 van toepassing zijn, door de vele uitzonderingen of afwijkingen die voorzien worden in de specifieke onderdelen van deel 4 van de CEEAG.

- De vereiste van het gebruiken van een voorafgaandelijke publieke consultatie in vele onderdelen van de draft CEEAG kan leiden tot aanzienlijke administratieve belasting van de steungevende entiteiten, maar kan er eveneens toe leiden dat kostbare tijd verloren gaat waardoor bepaalde noodzakelijke investeringen niet of te laat kunnen worden geïmplementeerd. Het invoeren van een drempel op basis van het totale budget van een steunmaatregel, kan dit effect inderdaad enigszins beperken, maar in bepaalde omstandigheden kan worden gevreesd voor ongewilde vertragingen of onder-investering.

Dat geldt des te meer voor de situaties (bv. in deel 4.1) waarbij er geen afwijking of uitzondering is voorzien voor individuele dossiers. Bepaalde zeer innovatieve projecten worden immers niet vanuit een steunregime opgezet, maar komen eerder ad hoc naar boven op initiatief van de potentiële begunstigde. Vaak wordt er reeds een beroep gedaan op Europese fondsen en oproepen (EU innovatiefonds, CEF, ...) waarna de potentiële begunstigde eveneens een nationale/regionale cofinanciering vraagt. Het is niet aangewezen om ook voor dergelijke ad hoc dossiers eerst een publieke consultatie te organiseren.

Inhoudelijke bedenkingen, suggesties m.b.t. concrete onderdelen van de CEEAG

- **4.1 Reductie broeikasemissies**

Inzake de emissiereductie (deel 4.1) is er sprake van de berekening van de reductie CO² per gegeven steun. Het zou nuttig zijn om meer uitleg te krijgen omtrent hoe dit concreet moet berekend worden.

De vereiste van een publieke consultatie (4.1.3.4) moet wegvallen in geval van individuele dossiers, zoals er bijvoorbeeld ook een uitzondering/versoepeling is voorzien voor de beoordeling van de “evenredigheid” (4.1.3.5) van individuele dossiers.

- **4.2 Steun voor verbetering van de energie- en milieuprestatie van gebouwen**

Dergelijke steun wordt bij voorkeur op een pragmatische en snelle manier verleend via de GBER.

- **4.3. Steun voor uitrol van oplaad- of tankinfrastructuur**

- Ook hier moet het uitgangspunt zijn dat zoveel mogelijk van de steun niet via een aanmeldingsprocedure op basis van de CEEAG moet verlopen, maar dat de desbetreffende nieuwe artikelen van de GBER zoveel mogelijk vrijheid geven aan de lidstaten om snel en efficiënt in te spelen op de snel wijzigende omstandigheden en de snelle opbouw van de oplaad- en tankinfrastructuur.
- Punt 155: steun moet worden verleend na een concurrentiële biedprocedure. De mogelijke uitzonderingen op deze strenge voorwaarde, moeten soepel worden geïnterpreteerd, zodat er geen belemmering is voor de snelle toepassing van deze vorm van steun.

- Punt 171 en 172: het beoordelen van de noodzaak van de steun via een voorafgaandelijke open publieke consultatie is zeer tijdrovend en administratief belastend. Deze moeten aantonen dat de infrastructuur niet kan/zal geplaatst worden zonder steun binnen de 3 jaar. Punt 172 is iets vager geformuleerd dan in de ontwerpversie, waarvan sprake was van een marktpenetratie van 1%. Er moet over gewaakt worden dat dergelijke goedbedoelde consultaties er niet toe leiden dat de investeringen niet of veel laat kunnen plaatsvinden.
- Punt 174 en 175: ook hier wordt extra 'bewijslast' ter verantwoording van steun opgelegd, het zal niet eenvoudig zijn om één en ander aan te tonen.
- Punt 181 en 182: ook hier lijkt de complexiteit in vergelijking met de huidige aanpak toe te nemen. Het is wel positief dat de lidstaten nu een keuze kunnen krijgen tussen de optie om te werken met een funding gap methode, dan wel via een benadering van de in aanmerking komende kosten en beperktere steunpercentages.
- **4.5 Steun voor het voorkomen of reduceren van verontreiniging niet afkomstig van broeikasgassen**

Punt 230: het is positief dat lidstaten strengere normen kunnen stellen dan de EU norm en dat de ondernemingen dan kunnen gestimuleerd en gesteund worden om de EU normen te overstijgen.

Vraag tot het uitbreiden van de CEEAG of GBER met nieuwe onderdelen

1) Derde partijfinanciering

De huidige staatssteun regels gaan uit van het steunen van een onderneming die zelf de relevante milieu investeringen doen en dus zelf ook eigenaar zijn van de installaties.

Inzake milieu en energiedoelstellingen worden de steungevende entiteiten echter steeds vaker geconfronteerd met steunaanvragen waarbij een derde, externe partij, enkele relevante investeringen wil doen op de terreinen of gebouwen die eigendom zijn van een andere onderneming. Dergelijke dossiers passen in de huidige context van de regelgeving zelden binnen de voorwaarden van de GBER.

De Vlaamse overheid is voorstander van het toelaten van deze vorm van gemengde investeringen en vraagt de Commissie om dit ook toe te laten.

2) Principe van de meerkost

Het is niet steeds duidelijk wat precies de standaardtechnologie is die nodig is om de meerkost te bepalen waarop uiteindelijk steun mag worden gegeven.

Moet dit altijd de Best Beschikbare Technologie (BBT) zijn?

Ter illustratie een voorbeeld i.v.m. een mogelijke onduidelijkheid. In artikel 47 GBER spreken de punten 3 en 7 elkaar tegen. In punt 3 is er sprake van 'belanden bij het afval' als alternatief, terwijl dit alternatief volgens punt 7 een 'conventioneel proces van hergebruik en recycling' dient te zijn.

3) Ondersteunende technologie

Onzekerheid is er tevens bij het aflijnen van de investering waar het gaat om ondersteunende technologie. Meer bepaald de investeringen die nodig zijn om de eigenlijke milieu-investering te kunnen doen en die op zich niet nieuw, innovatief of klimaat-efficiënt zijn.

4) Overgang demotechnologie naar toegepaste technologie en 'industriële uitrol'

Een verwijzing naar of omschrijving van TRL-niveaus zou handig zijn. Vanaf wanneer komt een investering in aanmerking om te steunen vanuit milieu-oogpunt en neemt deze steun de rol over van innovatie-steun?

5) Definitie 101 uit de GBER

Milieubescherming wordt gedefinieerd als “elke maatregel die is gericht op preventie of herstel van aantastingen van de natuurlijke omgeving of de natuurlijke hulpbronnen door de eigen activiteiten van een begunstigde, op beperking van het risico op dergelijke aantastingen, dan wel op aanmoediging van een rationeler gebruik van die hulpbronnen, daaronder begrepen energiebesparende maatregelen en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen;”

De omschrijving mist volgens ons enige klaarheid. Het gaat over de zinsnede ‘door de eigen activiteiten’. Uit wat voorafgaat in de zin kan blijken deze eigen activiteit gerelateerd is aan het ‘herstel van de aantasting van het milieu’ dan wel over de aantasting zelf.

Duidelijkheid hieromtrent is belangrijk wanneer een bedrijf zou investeren in het herstellen van milieuschade die werd veroorzaakt door anderen. In artikel 47 gaat het bovendien wél om de ‘milieuschade’ (zijnde afvalproductie) door anderen...

6) Projecten rond hergebruik van water of hulpbron efficiëntie

Er zijn nauwelijks concrete aanknopingspunten te vinden in de regelgeving voor het ondersteunen van projecten inzake waterhergebruik of hulpbronefficiëntie.

Die thema's staan zeer summier vermeld in deel 3.5 van de EEAG over afval en hulpbronefficiëntie, maar zouden zeker concreter uitgewerkt moeten worden. In het ideale geval zou hiervoor ook een vrijstelling in de GBER voorzien kunnen worden.

7) Link met ETS systeem

Het is niet aangewezen inzake steun voor milieu of energie-investeringen al te veel beperkingen in te bouwen betreffende de in aanmerking komende bedrijven of sectoren, zoals dat bv. wel gebeurde in de ETS Richtsnoeren voor indirecte emissierechten.

Ook beperkingen of uitsluiten van lidstaten die een onvoldoende hoog niveau van decarbonisatie taksen instellen (vraag 140) of de toepassing van de EU taxonomy zijn niet aangewezen omdat dit systeem voor andere doeleinden is ontwikkeld.

Het is niet aangewezen noch zinvol om nieuwe voorwaarden te verbinden aan staatssteun (vraag 142), wegens het doorkruisen van en het overlappen met het doel van het ETS-systeem op individueel bedrijfsniveau en het toepassingsgebied van de richtlijn Energie Efficiëntie. Het zou ook resulteren in het benadelen van frontrunners.

Carbon Contracts (For Difference)

Het concept van Carbon Contracts (for Difference) (CCfD') kan een meerwaarde bieden in het verlagen van risico's en het verbeteren van investeringsperspectief als rekening wordt gehouden met o.a.

- de soms aanzienlijke verschillen tussen industriële sectoren, waardoor een specifieke design en procedures kunnen nodig zijn per sector
- de lange termijn van bepaalde decarbonisatie investeringen (>15 jaar)
- de nood aan verfijning over de levensduur van een projecttijd heen, bij het bepalen van de toe te passen carbon kost
- technologieneutraliteit
- het kunnen deelnemen voor zowel bestaande als voor nieuwe installaties.